

ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ - ΟΙ ΕΥΘΕΙΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οι ευθείες ερωτήσεις είναι **κύριες** προτάσεις. Η ερώτηση που περιέχουν εκφράζεται απευθείας από αυτόν που ρωτάει, χωρίς εξάρτηση από κάποιο ρήμα.

Διακρίνονται σε:

- **πραγματικές**, όταν ο ερωτών περιμένει απάντηση.
- **ρητορικές**, που ισοδυναμούν με έντονη άρνηση, κατάφαση ή υπόθεση.

Εκφέρονται με:

- **οριστική** όλων των χρόνων.
- **υποτακτική**, όταν εκφράζουν απορία (απορηματική υποτακτική) και όταν εκφράζουν δυνατότητα (δυνητική υποτακτική).

Εκφράζουν:

1. **Μερική άγνοια** (η ερώτηση αφορά μέρος μόνο του περιεχομένου της πρότασης). Οι ερωτήσεις μερικής άγνοιας εισάγονται με **ερωτηματικές αντωνυμίες και επιρρήματα**, όπως quis (= ποιος), quid (= τι, γιατί), qui (= πώς), quantus (= πόσος), ubi (= πού), quando (= πότε), cur (= γιατί), quoniam (= γιατί δεν).

π.χ. Qui potuisti populari hanc terram? = Πώς μπόρεσες να λεηλατήσεις αυτή τη χώρα; [43]

2. **Ολική άγνοια** (η ερώτηση αφορά όλο το περιεχόμενο της πρότασης). Οι ερωτήσεις ολικής άγνοιας διακρίνονται σε:

I. **απλές**. Οι απλές ερωτήσεις εισάγονται:

α) με το εγκλιτικό -ne, όταν δε γνωρίζουμε την απάντηση.
π.χ. Visne scire? = Θέλεις να μάθεις; [24]

β) με το num, όταν περιμένουμε αρνητική απάντηση (ρητορική ερώτηση).
π.χ. Num ad hostem veni? = Μήπως ήλθα σε εχθρό; [43]

γ) με το nonne, όταν περιμένουμε καταφατική απάντηση (ρητορική ερώτηση).
π.χ. Nonne senecta infelix est? = Μήπως δεν είναι δυστυχισμένα τα γερατειά;

δ) απλές ερωτήσεις ολικής άγνοιας εκφέρονται και χωρίς να προηγείται κανένα μόριο, όταν θέλουμε να δώσουμε έμφαση.

π.χ. Ego non cognosco vocem tuam? = Δεν γνωρίζω εγώ τη φωνή σου; [24]

σημείωση: στις ερωτήσεις ολικής άγνοιας απαντάμε καταφατικά με τα επιρρήματα ita (est), sic (est), sane, certe και αρνητικά με τα μόρια non (vero), minime (vero).

3.

II. **διμελείς.** Οι διμελείς ερωτήσεις εισάγονται με το **utrum...an** (πότερον...ἤ), με το **-ne...an**, ή με μόνο το **an**. Το «ή όχι» εκφέρεται με το «an non».

π.χ. **Utrum** hic frater **an** amicus tuus est? ή **Hic** frater **an** amicus tuus est? ή **Estne** hic frater **an** amicus tuus? = Αυτός είναι ο αδελφός σου ή ο φίλος σου;

Σχηματικά:

Ευθείες ερωτήσεις			
Είδος	Εισάγονται	Εκφέρονται	
Μερικής άγνοιας	Ερωτηματικές αντωνυμίες και επιρρήματα	οριστική ή σπανιότερα υποτακτική (απορηματική ή δυνητική)	
Ολικής άγνοιας	απλές		-ne, όταν δεν γνωρίζουμε την απάντηση
			num, όταν περιμένουμε αρνητική απάντηση (ρητορική ερώτηση)
			nonne, όταν περιμένουμε καταφατική απάντηση (ρητορική ερώτηση)
			χωρίς κανένα μόριο, για έμφαση
διμελείς	utrum ... an, -ne ... an, an.		

Ημερομηνία τροποποίησης: 21/11/2011